

Český národní komitét pro dlouhodobý ekologický výzkum – ILTER

Zápis ze zasedání ČNK pro ILTER dne 15. června 2023 na Kvildě, Informační středisko Národního parku Šumava

Přítomni: D. Adam, J. Červenka, J. Dušek, R. Hédli, J. Hruška, J. Kaňa, I. Kholová, A. Koubová, Z. Křenová, F. Oulehle, M. Pavelka, L. Purchart, J. Peterka, O. Vindušková, J. Vrba, P. Znachor, hosté: Vladimír Žlábek, Jan Švehla, Ladislav Šigut, Hana Pelikánová

Omluveni: J. Frouz, K. Fajmon, K. Chobot, P. Krám, J. Schlaghamerský, J. Suchomel, M. Šorf, M. Tesař, K. Král, V. Novotný

1. Zahájení

J. Hruška zahájil zasedání, shrnul aktivity za minulá období. Získali jsme neomezenou politickou podporu od MŠMT.

Shrнул účast na uplynulých a plánovaných mítincích projektů eLTER PLUS a PPP a Grand Campaign. Poděkoval za odsouhlasení Statutu ČNK ILTER, který nyní visí [zveřejněný na webu](#).

2. Zhodnocení kandidátské plochy „LTER Důlní jezera“ (Jakub Hruška, Jiří Peterka, HBÚ, Biologické centrum AVČR)

JH potvrdil, že kandidátská plocha splnila formální požadavky (podklady pro web a vyplnění v DEIMS).

Závěr: Plocha byla hlasováním oficiálně přijata do LTER-CZ, členem komitétu se za plochu stává Jiří Peterka.

3. Vysvětlení pojmů ILTER, LTER, eLTER RI, kategorizace ploch z hlediska eLTER RI (eLTER Site labelling) a standardní pozorování (Standard Observations) (Olga Vindušková, Radim Hédli)

O.Vindušková vysvětlila pojmy CZ-LTER, LTER Europe, ILTER a eLTER RI.

eLTER RI je de facto projekt na vytvoření právního subjektu ERIC. Ne všechny plochy, které jsou součástí CZ-LTER (a tím pádem LTER Europe a ILTER) budou součástí eLTER RI. Pokud se z různých důvodů nebudou chtít do eLTER RI zapojit, budou nadále součástí CZ-LTER, LTER Europe a ILTER. V budoucnu se plánuje GERI (světová síť regionálních infrastruktur).

O.V. shrnula výsledky dotazníku ke kategorizaci ploch. eLTER přiznal, že formulář nebyl precizně specifikovaný, nebylo jasné, má-li se uvádět to, co už se měří, nebo se bude měřit v budoucnu, je to jen plán. Průzkum se bude nejspíše zase opakovat.

Pro zařazení do eLTER RI bude podmínka full open access pro naměřená data /v rozsahu standardních pozorování/.

R.H. zdůraznil, že standardní pozorování jsou vybrána, ale nyní se budou tvořit metodiky (protokoly, náklady) pro jejich měření a zapojení dalších odborníků do tohoto procesu je velmi vítaná.

Probírala se otázka zátěže výzkumu na zkoumaný ekosystém. R. Hédli se nabídl, že toto vznesl na evropském mítinku. Jak často, kolik lidí musí navštěvovat lokalitu, případně co tam bude odebírat. Zkrátka, jaká bude zátěž celého výzkumu na danou lokalitu. Jak velká bude ta jedna stanice?

Závěr: Prezentace O.V. je dostupná [na webu](#).

Český národní komitét pro dlouhodobý ekologický výzkum – ILTER

4. Vývoj služeb poskytovaných eLTER RI (eLTER Service portfolio development) – a otázka potenciálního hostování Tématického Centra (Olga Vindušková, Marian Pavelka)

O.V. představila vývoj služeb poskytovaných budoucím eLTER RI a upozornila, že nyní můžeme oficiálně vyjádřit zájem o potenciální hostování zásadních služeb, které budou nutné k provozu tzv. skeleton RI (minimální provozuschopná RI). Hostování znamená potřebu financování z rozpočtu ČR, ale také přísun financí z členských poplatků eLTER. Hostování by bylo velmi dobrým a silným argumentem pro zařazení eLTER do České cestovní mapy národního výzkumu. Ze západních evropských zemí je zde velký zájem o to, aby alespoň část služeb bylo hostováno více na východ (pro celou infrastrukturu to bude levnější). Zda se budeme ucházet o hostování má dopad i na to, pro jaký model financování by měla ČR (MŠMT) hlasovat (větší či menší míra podíl spolufinancování hostujících zemí ve formě tzv. host premium membership fees).

M.P. představil možnost ucházet se o provoz Datového centra – mimo jiné proto, že v minulosti se CzechGlobe s Masarykovou univerzitou již (neúspěšně) ucházel v ICOS RI.

V. Žlábek upozornil na existenci EOSC (European Open Science Cloud). Pracovní skupinu v ČR vede prof. Jana Klánová. Někdo z LTER CZ by se měl stát členem a hájit zájmy LTER CZ.

Závěr: Prezentace O.V. je dostupná [na webu](#).

5. Proces rozhodování o budoucí eLTER RI – Prozatímní sněm, česká delegace (Jan Švehla, Olga Vindušková, Jakub Hruška) - otázka zapojení ředitelů institucí provozujících plochy

Závěr: Prezentace O.V. je dostupná [na webu](#).

6. eLTER Sites and Platform Forum (Marian Pavelka)

M.Pavelka shrnul význam eLTER SPF (=orgán sdružující koordinátory ploch a platform) a průběh posledního mítinku, který proběhl on-line. Koordinátoři zde mohou dostávat aktuální informace o formování eLTER RI z první ruky a přímo se zapojit/ovlivnit, jak bude vše fungovat. eLTER SPF pořádá pravidelné schůzky, buď online nebo fyzicky (příští ve WasserCluster Lunz, Austria 2-5 Oct 2023)

Závěr: Zasedání v Lunzu se zúčastní Radim Hédli a koordinátorům doporučujeme, aby se pokusili některého SPF zúčastnit.

7. Aktualizace webu LTER-CZ (Dušan Adam, Olga Vindušková)

Závěr: Za účelem aktualizace českých stránek prosíme o zaslání podkladů ve správném formátu (nové publikace, projekty) Dušanovi Adamovi adam@vukoz.cz. Dušan Adam nabízí i méně náročnou variantu zasílání nových článků jednotlivě, nemusí být kompletní aktualizace.

8. Nápady pro společné studie/publikace

- Dlouhodobý vývoj ekosystémů v České republice
- Příklady WAITS přístupu (holistický/celosystémový přístup)
- Dopad standardních pozorování na studijní plochu

9. Představení LTSEER Silva Gabreta

CZ-LTER (Czech Long-Term Ecological Research Network), www.lter.cz

Český národní komitét pro dlouhodobý ekologický výzkum – ILTER

Úvod o LTSER Silva Gabreta a LTER Rašeliniště – Zdeňka Křenová – [prezentace na webu](#)

- LTER Ledovcová jezera - Jiří Kaňa – [prezentace na webu](#)
- LTER Šumavské horské smrčiny – Jaroslav Červenka - [prezentace na webu](#)
- LTER Šumavské pralesy – Dušan Adam - [prezentace na webu](#)

10. Luboš Purchart představil novou knihu

Ekologie lesa - jak se les mění a funguje – [ke stažení zde](#).

Nepřeposílat PDF, ale jen odkaz na stažení, protože počet stažení je indikátorem projektu.

Zapsali: O. Vindušková na základě podkladů od M. Pavelky
Kontrola, doplnění: R. Hédli, J.Hruška